

Recenzní posudek

na knihu doc. Ing. Hany Březinové, CSc. „ESG a účetní souvislosti“, aneb požadavky na vykazování informací o vlivu podniků na životní prostředí v praxi

Pokud první desetiletí 21. století bylo ve světě informací, které o sobě podnikatelské subjekty (ale v některých případech i jiné ve veřejném prostoru působící instituce) primárně věnováno snahám o sjednocení vypovídací schopnosti informací o finančních parametrech těchto entit (a tedy potřebě zvýšit vypovídací schopnost finančního účetnictví), je druhé a třetí desetiletí charakteristické zejména poznáním, že zejména investoři, ale i ostatní tzv. externí uživatelé informací o těchto entitách potřebují pro svá kvalifikovaná rozhodnutí výrazně širší spektrum zejména nefinančních informací, kterým dominují zejména různé informace o tom, jak tyto subjekty přispívají k ochraně klimatu, jakým způsobem přistupují k budování sociálního prostředí, v němž pracují a žijí jejich zaměstnanci, resp. ostatní spolupracující osoby, a jak mají zajištěný rozvoj systémů řízení, které by „měly být garantem“ adekvátní reakce na všestranný vývoj vyspělých společností v tom nejširším slova smyslu.

Je v tomto směru zajímavým aspektem rozvoje Evropské unie i České republiky, že požadavky na tyto – poněkud zjednodušeně nazvané – informace o udržitelnosti těchto entit se dnes odrážejí v požadavcích investorů, které jdou významně nad rámec současných legislativních požadavků. Lze dokonce konstatovat, že legislativa EU a návazně i České republiky zaostala za reálnými potřebami trhu a řada vyspělých firem i jiných entit již začala takovýto systém informací budovat, aniž má dostatečnou podporu v legislativě. Všechny tyto entity zároveň v tu chvíli začínají pociťovat i nedostatečnou podporu v oblasti odborné literatury, která často reaguje až na přijaté právní normy. Takový postup, jakkoli v řadě aspektů výhodný, v sobě skrývá riziko, že dodatečně formulované legislativní požadavky nad rámec budovaných informačních systémů pro externí uživatele, budou koncipovány šířeji a budou vyžadovat následné úpravy konkrétních firemních řešení.

V tomto ohledu hodnotím předkládanou publikaci Hany Březinové, která ve velice širokém záběru popisuje dosavadní světový vývoj v této oblasti, nejen za odvážnou, ale hlavně za velice přínosnou zejména pro podniky, na které již brzy dopadne legislativní povinnost tyto tzv. ESG (z anglického Environmental, Social a Governmental) informace zveřejňovat.

Na publikaci hodnotím velice pozitivně nejen zmíněnou šíři záběru, která umožňuje pochopit důležitost ESG informací pro externí uživatele, ale i způsob zpracování textu. Z něj je zcela zřejmé, že autorka je nejen odbornicí na danou problematiku, ale také dlouhodobě úspěšnou pedagožkou. Text publikace je rozdělen celkem do dvaceti kapitol, které jsou nejen vnitřně konsistentní, ale také na sebe logicky navazují tak, že – ač celá problematika vytváření a prezentace ESG informací je relativně nová a ne zcela snadná na prostudování a pochopení – z celého díla činí zajímavé až poutavé „čtení“.

Co se v tomto směru naprosto pozoruhodné, je skutečnost, že ačkoliv jde o relativně složitou odbornou problematiku, kniha obsahuje řadu velice zajímavých příkladů z praxe, takže může

podle mého názoru zaujmout i tzv. „čtenáře z ulice“, který se zajímá o problematiku ochrany životního prostředí v obecnějším slova smyslu.

Tímto tvrzením však nechci snižovat význam a přínos knihy pro její hlavní čtenáře a uživatele, tedy pro pracovníky zejména velkých a středních firem (včetně auditorů těchto firem), kteří již v současné době odpovídají, resp. v budoucnu budou odpovídat za přípravu, prezentaci nebo ověření nejen hodnotových, ale i návazných „nefinančních“ ESG informací externím uživatelům.

Ti všichni jistě ocení nejen kvalitu, s jakou je zpracována věcná a legislativní geneze této problémové oblasti v širokých světových souvislostech, ale také řadu tabulek a grafů, které jsou autorčiným originálním přínosem – návrhem, jak vyžadované informace co nejefektivněji zpracovat a prezentovat. V tomto smyslu jsem také velice ocenil i návrh možných dotazníků a návazných dílčích výkazů, které jsou též originálním přínosem autorky a které mohou výše zmínění pracovníci vykazujících entit využít minimálně jako inspirační východisko pro zpracování zprávy a udržitelnosti.

Jinak řečeno: kniha rozhodně stojí za přečtení!

prof. Ing. Bohumil Král, CSc.

prof. Ing. Bohumil KRÁL, CSc. (1952) dlouhodobě pracoval nejprve na Katedře účetnictví, a poté na Katedře manažerského účetnictví Fakulty financí a účetnictví na Vysoké škole ekonomické v Praze, v letech 1991–2014 jako vedoucí katedry.

Dále působil jako předseda Poradní skupiny rektora, resp. rektorky VŠE v Praze pro finance a rozpočet, jako předseda Akademické rady, vyučující a garant kurzů finančního a manažerského účetnictví na Pražské mezinárodní manažerské škole, jako člen vědeckých rad VŠE v Praze, Fakulty financí a účetnictví VŠE v Praze, Fakulty managementu a ekonomiky UTB ve Zlíně a Fakulty strojní ČVUT v Praze a jako předseda akademické rady České asociace finančního řízení (CAFIN).

Významné jsou jak jeho aktivity vědecké a publikační, tak i široká spolupráce s praxí – zejména při zpracování projektů manažerského řízení či jejich částí v řadě podniků.

Prof. Král se také významně angažuje v oblasti profesního vzdělávání účetních a finančních pracovníků. Od roku 1998 do roku 2017 působil na KA ČR jako člen Výkonného výboru a předseda Výboru pro auditorské zkoušky, od roku 1997 pracuje na Svazu účetních (SÚ) – jako předseda Komitétu pro certifikaci a vzdělávání SÚ.

Od roku 2013 působí v Radě pro veřejný odhled nad auditem – nejprve jako člen Komise pro koordinaci vzdělávání a profesní zkoušky a poté (od r. 2017) jako člen Prezidia Rady.